

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกบัวผัน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หนังสืออ้างอิง
ใช้เฉพาะในห้องสมุด

วิภา แสนบัณฑิต

21 ธ.ค. 2546

160849

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2545

ISBN 974-616-117-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิณี ชิตเชิดวงศ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิณี ชิตเชิดวงศ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... กรรมการ
(ดร.จิรา จันทร์กระจ่าง)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 19 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต ฐรัตน์เรื่องชัย ซึ่งเป็นประธาน
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ วิชา ชิตเชตวงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาด้วยติ
รวมทั้งให้กำลังใจตลอดระยะเวลาดำเนินการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม
ที่ช่วยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติการวิจัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้กรุณา
ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความสมบูรณ์ของหลักสูตร และความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย รวมทั้งข้าราชการมหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน
ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุคันทรศีลาราม (หอมศีลวิทยาคาร) และ
ผู้อำนวยการ โรงเรียน โรงเรียนวัดลาดยาว ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก
ในการทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ หลาน ๆ ทุกคนในครอบครัว ตลอดจนทุกท่านที่
ให้ความร่วมมือเป็นกำลังใจสำคัญยิ่งจนทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
และสำเร็จการศึกษาได้ด้วยดี

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ดวงวิญญาณของคุณพ่อ คุณแม่
ทั้งเป็นเครื่องแสดงความกตัญญูคุณเวทิตาคุณแต่ครูบาอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
ให้แก่ผู้วิจัย

วิภา แสนบัณฑิต

43920697 : สาขาวิชา : การประถมศึกษา ; กศ.ม. (การประถมศึกษา)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น / เรื่องการปลูกบัวผัน / นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิชา แขนงบัณฑิต : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกบัวผัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUM ON BOUPAN PLANTING FOR PRATHOMSUKSA VI STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ด. , วิณี ชิตเชิดวงศ์, กศ.ม., ไพรัตน์ วงษ์นาม ค.ด. 197 หน้า. ISBN 974-616-117-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกบัวผัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การยกร่างหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น การทดลองใช้หลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ประเมินหลักสูตรโดยวิธี Puissance Measure (P.M.) เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้ จากนั้นนำไปทดลองใช้โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง และใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาตัวบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตรหลังจากนำไปทดลองใช้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีคุณภาพในระดับดีมาก หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นเหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ องค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน
2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

43920697 : MAJOR : ELEMENTARY EDUCATION; M.ED. (ELEMENTARY EDUCATION)

KEYWORD : DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICURUM / BOUPAN PLANTING / PRATHOM SUKSA VI STUDENTS.

WIPA SEANBUNDIT : THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULUM ON BOUPANPLANTING FOR PRATHOMSUKSA VI STUDENTS. THESIS ADVISOR : VICHIT SURATREUNGCHAI Ed.D., VINEE CHITCHUTVONG M.Ed., PAIRAT WONGNAM Ph.D. 197 P. ISBN 974-616-117-2

The purpose of this research was to develop the local curriculum on Boupanplanting for Prathomsuksa VI students of Work Oriented experiences. The processes of development are as follow : basic information study, develop the curriculum, prequality check, test the curriculum and adjust the curriculum to fit the research. The curriculum was modified and evaluated through Puissance Measure(P.M.) model so to as dentify its value before being tried out by the researcher. The achievement test was used to compare pretest and posttest in order to indicate the quality of the curriculum. The samples used in this research was 35 Prathomsuksa VI students selected by means of a purposive sample. The data was analyzed through the use of means, standard deviation and t – test.

The finding were as follows :

1. The prequality check was found to be at a very good level. The curriculum was found to be appropriate for communities and learners. The curriculum can be applied to daily life and its components are well related.
2. The results of the experiment indicated that the students' achievement in the posttest was higher than that in the pretest with statistical significance at the .01 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).....	7
หลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	11
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	30
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	35
การประเมินหลักสูตร.....	42
ข้อมูลจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54

บทที่	หน้า
3 วิธีการวิจัย.....	59
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	59
การยกร่างหลักสูตร.....	61
การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น.....	62
การทดลองใช้หลักสูตร.....	63
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร.....	69
4 ผลการวิจัย.....	70
ผลการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น.....	70
ผลการทดลองใช้หลักสูตร.....	71
5 สรุปและอภิปราย.....	74
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	74
วิธีการวิจัย.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	80
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก.....	89
ภาคผนวก ข.....	99
ภาคผนวก ค.....	155
ภาคผนวก ง.....	184
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	197

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงอัตราเวลาเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	10
2	อัตราเวลาเรียนของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	14
3	เวลาเรียนของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6.....	14
4	แสดงตารางวิเคราะห์ข้อของ.....	47
5	แสดงคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน ของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาคทฤษฎี).....	72
6	แสดงคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน ของแบบสังเกตการปฏิบัติงานและคุณลักษณะในการทำงาน (ภาคปฏิบัติ).....	72
7	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาคทฤษฎี).....	73
8	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของแบบสังเกตการปฏิบัติงานและคุณลักษณะในการทำงาน (ภาคปฏิบัติ).....	73
9	แสดงการประเมินหลักสูตรด้านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกบัวผัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน..	185
10	แสดงการประเมินหลักสูตรด้านกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกบัวผัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน..	186
11	แสดงการประเมินหลักสูตรด้านวัดผลประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการปลูกบัวผัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน..	187
12	แสดงการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาคทฤษฎี).....	188
13	แสดงการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน ของแบบสังเกตการปฏิบัติงานและคุณลักษณะในการทำงาน (ภาคปฏิบัติ).....	189

14	แสดงการหาค่าการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาคทฤษฎี).....	190
15	แสดงการหาค่าการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของแบบสังเกตการปฏิบัติงานและคุณลักษณะในการทำงาน (ภาคปฏิบัติ).....	191
16	แสดงค่า IOC ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	192
17	แสดงค่าสหสัมพันธ์ของแบบสังเกตการปฏิบัติงานและคุณลักษณะในการทำงาน.....	193
18	แสดงหาค่าจุดตัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	195

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงสื่อการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ.....	26
2 แสดงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของวิชัย วงษ์ใหญ่.....	41